

4. Describe in brief the salient values in human relationships.

ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

5. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਚੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਚੱਕਰ-ਰੂਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

6. What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਠੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਠੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ ਕੀ ਹੈ?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਠੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਠੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ ਕੀ ਹੈ?

SECTION-C

(6 × 5 = 30)

7. What do you mean by Comprehensive Human Goal? Elaborate.

ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖੀ ਟੀਚੇ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖੀ ਟੀਚੇ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।

8. What is the expanse of human living? Why it is necessary to understand harmony at all levels? Critically evaluate the current state of living at the level of Self.

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਮਝਣਾ ਕਰੋ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਮਝਣਾ ਕਰੋ।

9. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਢੰਗਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਢੰਗਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

10. Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

11. What do you mean by universal human order? What could be your role in moving towards it?

ਆਪ ਸਾਰਵੱਖਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ?

ਸਾਰਵੱਖਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ?

Note : Any student found attempting answer sheet from any other person(s), using incriminating material or involved in any wrong activity reported by evaluator shall be treated under UMC provisions.

Student found sharing the question paper(s)/answer sheet on digital media or with any other person or any organization/institution shall also be treated under UMC.

Any student found making any change/addition/modification in contents of scanned copy of answer sheet and original answer sheet, shall be covered under UMC provisions.

[M-93322]

(S-17) 2148

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.Voc. (Child Caregiver) / B.A.(JAMC) / BBA / BBA (SIM) / B.Com (Hons) / BCA / BHMCT / B.Sc. Hons. (Nutrition and Dietetics / Artificial Intelligence & Machine Learning / Bio Technology / Fashion Design / Graphics & Web Designing / Information Technology / Medical Lab Sciences / Operation Theatre Technology/ BTM / M.Com (Sem.-1,2)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M.Code : 75087

Date of Examination : 19-06-2023

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

- SECTION-A is compulsory.
- SECTION-B contains FIVE questions. Each question carry FOUR marks. Attempt All.
- SECTION-C contains FIVE questions with internal choice. Each question carry SIX marks. Attempt All.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

1. Fill in the blanks. Write True/False :

- Animal order in nature contains..... and
ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਧਨੁ ਆਦੇਸ਼ ਮੇਂ..... ਅੰਗ ਹੋਗਾ ਹੈ।
ਬੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- To be in a state of liking is
ਪਸੰਦ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਸੇ ਏਕ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਹੋਨਾ..... ਹੈ।
ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ..... ਹੈ।
- Physical facilities are necessary but for humans.
ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾओं ਸਨੁਯ ਕੇ ਨਿਏ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ..... ਹੈ।
ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ..... ਹਨ।
- is a feeling of having more than required physical facilities.
..... ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਮੇਂ ਅਧਿਕ ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾओं ਹੋਨੇ ਕੀ ਖਾਵਨਾ ਹੈ।
..... ਲੋੜ ਵਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।
- is right evaluation.
..... ਸਹੀ ਸੂਚਕਾਨ ਹੈ।
..... ਠੀਕ ਲੱਖਾ ਜੋਖਾ ਹੈ।

[M- 75087]

(S-17) 2757

- Holistics technologies should be eco-friendly and people-friendly.
ਸਮਗ ਪੌਸ਼ਠਿਕਿਯੋਂ ਪੌਸ਼ਠਿਕਤਾ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅੰਗ ਲੋਗੋ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਦ।
ਸਰਬੰਗੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- There is no self-regulation in nature.
ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਕੋਈ ਆਲ-ਨਿਯੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਬੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਤਮ-ਨਿਯੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- Developing ethical competence in individual ensures professional ethics.
ਅਧਿਕ ਮੇਂ ਐਠਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਠਿਕਤਾ ਸੁਵਿਧਿਤ ਕਰਗਾ ਹੈ।
ਵਿਆਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- Existence is nature submerged in space.
ਅਸਤੀਤਵ ਅੰਤਰਿਖ ਮੇਂ ਡੁਬੇ ਰੂਪੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ।
ਅਸਤੀਤਵ ਖਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਬੁਦਰਤ ਹੈ।
- The value "care" is related with body.
ਮੂਲਯ "ਯਾਤ" ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
ਮੁੱਲ "ਧਿਆਨ" ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

- Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?
ਇਰਾਦਾ ਅੰਗ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਕੇ ਭੇਦ ਕਯਾ ਕਰਨੇ ਹੈ? ਕੈਸੇ ਹੁਕਮ ਗਲਤੀ ਕਰਨੇ ਹੈ?
ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?
- Explain harmony in family.
ਧਰਿਠਾ ਮੇਂ ਤਾਲਮੇਲ ਕੇ ਕਾਰੇ ਮੇਂ ਕਯਾਏ।
ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਕਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
- What are the basic guidelines of value education?
ਮੂਲਯ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਯਾ ਹੈ?
ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?
- What is prosperity? What is the difference between prosperity and wealth?
ਸਮ੍ਰਿਠਿ ਕਯਾ ਹੈ? ਸਮ੍ਰਿਠਿ ਅੰਗ ਖਨ ਕੇ ਭੇਦ ਕਯਾ ਕਰਨੇ ਹੈ?
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- Explain self-organisation and health.
ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅੰਗ ਸਵਾਸਥਯ ਕੇ ਕਾਰੇ ਮੇਂ ਕਯਾਏ।
ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਕਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

[M- 75087]

(S-17) 2757

SECTION-C

(6 × 5 = 30)

7. What do you mean by universal order? What could be your role in moving towards it?

ਆਪ ਸਾਰਵੱਸੰਸਾਰਿਕ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਵੱਸੰਸਾਰਿਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

OR

What are the five dimensions of human endeavour in society?

ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

8. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, management models and production systems?

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਿੰਗ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਨਾਂ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਸਾਪੇਖ ਕੀ ਹੈ?

ਸਰਬੰਗੀ ਤਕਨੀਕੀ, ਪਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਲੱਖੇ ਜੋਖਾ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ?

OR

What is the need of Value-Education?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

9. What are the four orders in nature? Explain briefly.

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਸਮਝਾਓ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਸੰਖੇਪ ਸਮਝਾਓ।

OR

10. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਆਲ-ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰਾਵ੍ਰਿਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹਨ?

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਲ-ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਯਮਨ ਕਿਵੇਂ ਹਨ?

10. What do you understand by competence in professional ethics? Elaborate.

ਆਪ ਕਾਰੋਬਾਰਿਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਕੀ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।

ਤੁਸੀਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਸਮਝਾਓ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण का अर्थ और उद्देश्य क्या है?

ਆਲ-ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?

11. What is happiness? What is the wrong notion about attaining happiness? What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮਾਧਿ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਸੁਖ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮਾਧਿ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

OR

Describe in brief the salient value in human relationships.

ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No.

Total No. of Pages : 01

Total No. of Questions : 05

B.Voc. (Beauty Therapy and Aesthetics)/ B.A. (JAMC)/ BBA/(SIM)/ B.Com (Honours)/ BCA/ BHMCT (UGC)/ B.Sc. - Honours (Nutrition and Dietetics)/ B.Sc. (AI&ML)/ (Bio Technology)/ (Fashion Design)/ (Graphics & Web Designing)/ (IT)/(Medical Lab Sciences)/ BTTM (Sem-1)

ENGLISH

Subject Code : BTHU-103-18

M.Code : 75085

Date of Examination : 22-06-2023

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. All questions are **COMPULSORY**.
2. Q1, Q2 and Q3 carry **TEN** marks each.
3. Q4 and Q5 carry **FIFTEEN** marks each.

1. What is Communication? Explain in detail the types and modes of Communication.
2. How is Verbal communication different from non-verbal Communication? Discuss in detail the importance of non-verbal communication as a leader.
3. In **FOUR** sentences, summarise and paraphrase the following passage in an answer to the following question:

How can smokers quit smoking? What steps can smokers follow to quit smoking?

"No pain No gain". Quitting smoking needs a strong will and a lot of effort. Many smokers want to quit smoking. They know it is bad for their health. But it is difficult for them to do so. Doctors advise heavy smokers to reduce smoking gradually starting to cut down two to three cigarettes a day reaching the ultimate goal. Others find that chewing a gum keeps a smoker busy all day long and consequently, he can reduce the number of cigarettes consumed. Sports can improve the health and give smokers the strength to quit this bad habit. Some people go for group support where all smokers provide support for each other to quit smoking.

4. Write a letter to an applicant for the post of Chief Accountant to present himself for a personal interview.
5. You, as a marketing manager have been given the responsibility of conducting and preparing a market research to know the market potential of a new product which your company is intending to launch in the market in near future. Prepare a draft report.

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No. _____
Total No. of Questions : 07

Total No. of Pages : 02

B.A. (JAMC)/ BBA (SIM)/ B.Com (Honours) / BHMCT/ B.Sc. (Bio
Technology)/(Fashion Design)/(Medical Lab Sciences) /
BTTM (Sem-2)

ENVIRONMENTAL STUDIES

Subject Code : EVS-102-18

M.Code : 75831

Date of Examination : 23-06-2023

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. Attempt ALL questions in SECTION-A. Each question carry 2 marks
2. Attempt any FOUR questions from SECTION-B. Each question carry 10 marks.

SECTION-A

I. Answer briefly :

- a) Define Environment
- b) Explain consumers
- c) Food web
- d) Difference between renewable resources and non-renewable resources of energy
- e) Reasons for overexploitation of ground water
- f) Desertification
- g) Cyclones
- h) Reasons for rising sea levels
- i) Species diversity
- j) Red data book.

SECTION-B

2. Discuss the nature and scope of environmental studies in day to day life
3. Explain the structure and functions of an ecosystem
4. Briefly discuss the features and structure of an aquatic ecosystem
5. Explain the following :
 - a) Earthquake
 - b) Noise pollution.
6. Discuss various problems associated with water resources and solutions to these problems
7. "India is a mega diversity nation" explain the statement along with threats to biodiversity.

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No. _____

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions : 07

B. Com(Hons)/B.Sc.(BT/FD/MLS)/BA(JAMC)/BBA/
SBA(RD)/(SIM)/BHMCT/BTTM (2018 Batch) (Sem.-2)

ENVIRONMENTAL SCIENCE

Subject Code : EVS-102-18

M.Code : 75831

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. Attempt ALL questions in SECTION-A, Each question carry 2 marks
2. Attempt any FOUR questions from SECTION-B, Each question carry 10 marks.

SECTION-A

I. Answer briefly :

- (a) Why are nutrients from fertilizer harmful to aquatic ecosystems?
- (b) What are the human activities that cause acid rain?
- (c) How does recycling help reduce pollution?
- (d) Why do many desert plants have small leaves?
- (e) What creates clouds, snow, sleet, rain, and hail?
- (f) What is In-situ conservation?
- (g) How does an ecosystem change during succession?
- (h) Write a note on the need of public awareness about environment.
- (i) What is the Environment Protection Act?
- (j) Discuss various types of diversity.

SECTION-B

2. What is meant by Natural Resources? Explain Renewable and Non-renewable Natural resources.
3. Discuss the measures adopted to regulate the utilization of underground water and check its over-utilization.
4. Write short notes on :
 - (a) Ecological pyramids,
 - (b) Structure and functions of ecosystems
5. Write the Definition of the Biogeographically Classification of India in 300 words.
6. What is the Role of information technology in environment and human health and how it helps the population?
7. Explain the types of pollution. Write the precautions to minimize the pollutions.

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No. _____

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions : 05

B.Com.(Hons.)/B.Sc.(MLS)/(BT)/(BTTM) (Sem.-1)
(2018 & Onwards)/B.Sc.(FD)/BA(JAMC)/BBA/BBA(Business
Economics)/BBA(RD)/(BHMCT)/(2018 Onwards)/B.Sc.(IT)/
BCA(2019 Batch)/BBA(SIM)(2018 Batch)/B.Voc.(BeautyTherapy and
Aesthetics)/BBA(Event Management)/B.Sc.(Nutrition & Dietics)/B.Sc.
(Graphics & Web Designing)

ENGLISH

Subject Code : BTHU-103-18

M.Code : 75085

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTION TO CANDIDATES :

1. All questions are **COMPULSORY**.
2. Q1, Q2 and Q3 carry **TEN** marks each.
3. Q4 and Q5 carry **FIFTEEN** marks each

1. Elicit salient features of business communication and explain how can it be made effective?
2. Explain how can barriers to communication be overcome?
3. Read the following passage carefully and answer the questions that follow :

From 'apparel to aerospace', 'steel to software', the pace of technological innovation is quickening. No longer can companies afford to miss generation of technology and expect to remain competitive. Adding to the pressure, innovations are increasingly crossing industry boundaries; a new fiber developed by the textile industry has potential for building materials and medical equipment. Some companies are adept at using a diversity of technologies to create new products that transform markets. But many others are floundering because they rely on a technology strategy that no longer works in such a fast changing environment. The difference between success and failure is not how much a company spends on research and development (R&D), but how it approaches it. There are two possible approaches. Either a company can invest in R&D that an older generation of technology the 'break through' approach-or its focus on combining existing technologies into hybrid technologies - the 'technologies fusion' approach. It blends incremental technical improvements from several previously separate field of technology to create products that revolutionize markets. In a world where the old maxim 'one technology one industry' no longer applies, a singular breakthrough strategy is inadequate; companies need to include both the breakthrough and fusion approaches in their technology strategy. Relying on breakthroughs alone fails because it focuses the R&D efforts to narrowly, ignoring the possibilities of combining technologies. Yet many western companies still rely almost exclusively - on the breakthrough approach. The

1 | M.75085

(17, 11:53

reasons are complex: a-distrust of outside innovations and not-invented here engineering and arrogance and aversion to sharing research results.

- a. What, according to the author, is adding to the pressure on the companies?
 - b. What is the immediate effect, according to the passage, if a company does not innovate?
 - c. What according to the author, is the major drawback of the breakthrough approach of technological innovation?
 - d. Why do Western companies avoid the technology fusion approach?
 - e. What is the theme of the passage?
4. Write a letter to your friend discussing the degradation of environment which is leading to global warming and role of common citizens in saving the environment.
 5. Write a detailed analysis of any book that you have recently read.

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

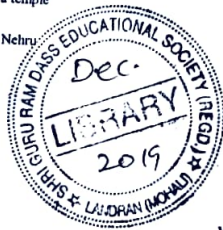
2 | M.75085

18, 11:53

He was a Hindu and an Indian, the greatest in many generations, and he was proud of being a Hindu and an Indian. To him India was dear because she had represented throughout the ages certain immutable truths. But though he was intensely religious and came to be called the Father of the Nation which he had liberated, yet no narrow religious or national bonds confined his spirit. And so he became the great internationalist, believing in the essential unity of man, the underlying unity of all religions, and the needs of humanity, and more specially devoting himself to the service of the poor, the distressed and the oppressed millions everywhere.

His death brought more tributes than have been paid at the passing of any other human being in history. Perhaps what would have pleased him best was the spontaneous tributes that came from people of Pakistan. On the morrow of the tragedy, all of us forgot for a while the bitterness that had crept in, the estrangement and conflict of these past months and Gandhiji stood out as the beloved champion and leader of the people of India, of India as it was before partition cut up this living nation. What was his great power over the mind and heart of man due to? Even we realize that his dominating passion was truth. That truth led him to proclaim without ceasing that good ends can never be attained by evil methods, that the end itself is distorted if the method pursued is bad. That truth led him to confess publicly whenever he thought he had made a mistake-Himalayan errors he called some of his own mistakes. That truth led him to fight evil and untruth wherever he found them regardless of the consequences. That truth made the service of the poor and the dispossessed the passion of his life, for where there is inequality and discrimination and suppression there is injustice and evil untruth. And thus he became the beloved of all those who have suffered from social and political evils, and the great representative of humanity as it should be. Because of that truth in him wherever he sat became a temple and where he trod was hallowed ground.

-Jawaharlal Nehru

Questions :

- About whom is the passage written.
- Why does Nehru make the difference about being a "Hindu" and an "Indian"?
- What great lesson did this great man show us for life?
- What did "truth" mean to this great man?
- Give the meanings of the following :
memorials, essential.
- Read the comprehension and answer the questions which follow it :

The Voice had to be listened to not only on account of its form but for the matter which it delivered. It gave a message to the country that it needed greatly. It brought to the common people a realization of their duty to concern themselves with their affairs. The common people were made to take an interest in the manner in which they were governed, in the taxes they paid, in the return they got from those taxes. This interest in public affairs- politics as you may call it- was to be the concern no longer of the highly educated few but of the many- the poor, the propertyless, the workingmen in town and

country. Politics was not to be the concern of a small aristocracy of intellect or property of the masses. And with the change in the subjects of politics that Voice brought about also a change in the objects of politics. Till then politics had busied itself mainly with the machinery of Government towards making its personnel more and more native, with proposals for a better distribution of political power, with protests against the sins of omission and of commission of the administration. This Voice switched politics on to concern for the needs of the common people. The improvement of the lot of the poor was to be the main concern of politics and the politician. The improvement, especially of the lives of the people of the neglected villages, was to be placed before Governments and political organizations as the goal of all political endeavours. The raising of the standard of living of the people of villages, the finding of subsidiary occupations which would give the agricultural poor work for their enforced leisure during the off season and an addition to their exiguous income, the improvement of the housing of the poor, the sanitation of the villages- these were to be objectives to be kept in view. In the towns, the slums and cheries were to receive especial attention. There was especially a class of the poor for which that compassionate Voice pleaded and protested. This was for the so-called depressed class, the outcasts of Hindu society. The denial of elementary human rights to this class of people it considered the greatest blot on Hindu society and history. It raised itself in passionate protest against the age-old wrongs of this class and forced those that listened to it to endeavour to remove the most outrageous of them like untouchability. It caused a revolution in Hindu religious practice by having Hindu temples thrown open to these people. It made the care of them a religious duty of the Hindus by re-naming them Harijans.

Mr. Ruthnasami

Questions :

- Why had people to listen to "The Voice" of Mahatma Gandhi?
- Why had people to take an interest in politics?
- What was the change brought about in the objects of politics?
- What improvements were made for the common man?
- Explain:- "No longer the monopoly of the classes but the property of the masses".

SECTION-C

Write an essay on any two of the following topics :

- Amazon Fire
- Female Infanticide
- Tourism contributes to the socioeconomic growth of an area

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.A.(JAMC) / BBA / B.Com (Hons.) / BCA / BHMCT / (FD) / (G&WD) /
(IT) / (MLS) / (OTT) / BTM / M.Com (Sem.-2)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M.Code : 75087

Date of Examination : 23-12-22

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

1. Fill in the Blanks/True/False :

- a) Physical facilities are necessary but for humans.
भौतिक सुविधाएं मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।
भौतिक सुलभता मनुष्य लਈ ज़रूरी हन, लेकिन हन।
- b) Animal order in nature contains and
प्रकृति में पशु आदेश में और होत है।
बुदरत विच पशु आदेश विच अते हुंदा है।
- c) Self-exploration is the process for education.
आत्म-अध्ययन शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
सवै-अधिअन सिंधिआ लਈ पुकिरिआ है।
- d) To be in a state of liking is
पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना है।
पसंद के हिसाब वलें ईक दसा विच हुंदा है।
- e) Right understanding + = Mutual prosperity.
सही समझ + = पारस्परिक समृद्धि।
ठीक समझ + = आपसी पुसुहाली।

[M-75087]

(S-17) 1180

f) Human values are universal.

मानवीय मूल्य सार्वभौमिक हैं।

मानवी मूल्य सार्वभौमिक हन।

g) Prosperity and wealth are equivalent.

समृद्धि और धन समतुल्य हैं।

पुसुहाली अते अमीरी बराबर हन।

h) Imaging is an activity of the body.

इमेजिंग शरीर की एक गतिविधि है।

चित्रण शरीर की ईक गतीविधि है।

i) The innateness of material order is existence.

सामग्री आदेश की प्रकृति अस्तित्व है।

वस्तु आदेश की बुदरत असतीव है।

j) Right understanding forms the basis for definitiveness of human conduct.

सही समझ मानव आचरण की निश्चितता के लिए आधार बनता है।

ठीक समझ मनुष्य चाल चलन की निश्चितता लਈ आधार बटाउंदा है।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. Explain harmony in family.

परिवार में तालमेल के बारे में बताएं।

परिवार विच तालमेल के बारे विच दंसे।

3. What is the difference between prosperity and wealth?

समृद्धि और धन के बीच क्या अंतर है?

पुसुहाली अते पैसे के विच की अंतर है?

4. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?

इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?

इरादा अते समर्थता के विच की अंतर है? किवें असी गलती करते हैं?

5. What are the basic guidelines of value education?

मूल्य शिक्षा की बुनियादी दिशा-निर्देश क्या हैं?

मूल्य सिंधिआ के बुनियादी दिशा-निर्देश की हन?

[M-75087]

(S-17) 1180

6. How there is Self-Regulation in Nature?

प्रकृति में आत्म-नियंत्रण कैसे है?

क़दरत में आत्म-नियंत्रण कैसे है?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects

सृष्टि के चार क्रमों के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

प्रकृति के चार आदेशों के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-साधना, संवेदन और प्रकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

मनुष्य स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-साधना, संवेदन और प्रकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

8. What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण का अर्थ और उद्देश्य क्या है?

आत्म-अन्वेषण का अर्थ और उद्देश्य क्या है?

OR

What is the need of Value-Education?

मूल्य शिक्षा की क्या आवश्यकता है?

मूल्य शिक्षा की क्या आवश्यकता है?

9. What do you mean by universal human order? What could be your role in moving towards it?

आप सार्वभौमिक मानवीय आदेश से क्या समझते हैं? इसमें आपकी भूमिका क्या हो सकती है?

हम सभी सांस्कृतिक मानवीय आदेशों को समझते हैं? इस बिंदु पर आपकी भूमिका क्या हो सकती है?

OR

Explain competence in Professional-Ethics.

पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।

पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।

10. Describe in brief the salient values in human relationships

मानवीय रिश्तों में प्रमुख मूल्य क्या हैं?

मानवीय रिश्तों में प्रमुख मूल्य क्या हैं?

OR

What are the five dimensions of human endeavour in society?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

11. What do you mean by Respect? What are the different patterns of differentiation?

आदर का अर्थ क्या है? भेदभाव के विभिन्न पैटर्न क्या हैं?

आदर का अर्थ क्या है? भेदभाव के विभिन्न पैटर्न क्या हैं?

OR

What is happiness? What is the wrong notion about attaining happiness? What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?

सुख क्या है? सुख की गलत धारणाओं के बारे में गलत धारणाओं के कारण क्या हैं? सुख और समृद्धि के बारे में गलत धारणाओं के कारण क्या हैं?

सुख क्या है? सुख की गलत धारणाओं के बारे में गलत धारणाओं के कारण क्या हैं? सुख और समृद्धि के बारे में गलत धारणाओं के कारण क्या हैं?

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

5. Explain competence in Professional Ethics.

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ में क्षमता समझाओ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

6. What are the implications of value based living at various levels?

ਮੂਲ्य आधारित जीवन यापन के विभिन्न स्तरों पर अच्छे परिणाम क्या हैं?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. Describe in brief the salient values in human relationships.

मानवीय रिश्तों में संक्षिप्त मुख्य मूल्यों का विवरण दें।

ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

OR

What is the need of Value-Education?

मूल्य शिक्षा की क्या जरूरत है?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या हैं?

ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-माध्यता, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤੀਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

मुख्य पहलुओं के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What do you mean by reaction and response? Give some examples.

आप का प्रतिक्रिया और अनुक्रिया से क्या मतलब है? कुछ उदाहरण दें।

ਤੁਹਾਡਾ ਯੁਕਤ-ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।

10. What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity?

सुख और समृद्धि क्या है? खुशी और समृद्धि को प्राप्त करने के बारे में गलत धारणा क्या है?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

OR

What is the expanse of human living? Why it is necessary to understand harmony at all levels? Critically evaluate the current state of living at the level of Self.

मानव जीवन का फैलाव कितना है? सभी स्तरों पर सामंजस्य समझना क्यों जरूरी है? सटीकता से स्वयं के स्तर पर रहने की वर्तमान स्थिति का मूल्यांकन करें।

ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਫੈਲਾਵ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਸਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

11. What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?

सुख और समृद्धि के बारे में गलत धारणाओं के कारण पैदा आ रही समस्याएं क्या हैं?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਪੈਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

OR

What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

मौजूदा समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 20

B.Com (Hons) / B.Sc.(BT/MLS) / BTM (2018 & Onwards) / BHMCT /
B.Sc. (FD) / B.A.(JAMC) / BBA / BBA (RD) / BBA (Event Management)
BBA (Business Economics) / HHMCT (2018 Onwards) / B.Sc. (IT) / BCA
/ B.Sc. (Nutrition and Dietics) B.Sc. (Radio therapy Technology) /
B.Voc. (Graphic & Web Designing) (2019 Batch) / BBA (SIM) / M.Com
(2018 Batch) (Sem.-1,2)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18 / 19

M.Code : 75087

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

Fill in the Blanks/True/False :

(10 × 1 = 10)

1. Existence is nature submerged in space.
अस्तित्व अंतरिक्ष में दूबी हुई प्रकृति।
असतिरतव खलाअ विच्छ समाਈ हੋਈ कुदरत है।
2. Natural acceptance does not change with time.
प्राकृतिक स्वीकृति समय के साथ बदलती नहीं है।
सहिज-सविचरिती समे' दे नाल बलदी नगी है।
3. Physical facilities are related to body only.
भौतिक सुविधाएं केवल शरीर से संबंधित हैं।
भौतिक सुविधाएं केवल शरीर नाल संबंधित हन।
4. There is self-regulation in Nature.
प्रकृति में आत्म-नियमन है।
कुदरत विंच आत्म-नियमनता है।

[M-75087]

(S-17) 457

5. The value "care" is related with body.
मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।
मूल धिआन शरीर दे नाल संबधत है।
6. To be in a state of liking is
पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना है।
पसंद दे हिसाब वलें' ईक दशा विंच होंटा है।
7. Physical facilities are necessary but for humans.
भौतिक सुविधाएं मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।
भौतिक सुविधाएं मनुष्य लदी जरूरी हन, लेकिन हन।
8. Animal order in nature contains and
प्रकृति में पशु आदेश में और होता है।
कुदरत विंच पशु आदेश विंच अते हुंटा है।
9. is the foundational value in relationships.
..... रिशतों में मूलभूत मूल्य है।
..... रिशतियां विंच मुंछला मूल है।
10. Justice is Harmony in
न्याय में सामंजस्य है।
निआं विंच तालमेल है।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

11. Explain harmony in family.
परिवार में तालमेल के बारे में बताएं।
परिवार विंच तालमेल दे घारे विंच दंसो।
12. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?
आपका SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS के लिए परिवर्तन कैसे संभव है?
डुहाडा SVDD, SSDD अते SSSS तें की मतलब है? SSDD तें SSSS तें की तबदीली किस तरुा संभव है?
13. What do you mean by Animal Consciousness and Human Consciousness? How is the transformation possible from Animal Consciousness to human Consciousness?
आपका पशु चेतना और मानव चेतना से क्या मतलब है? पशु चेतना से मानव चेतना परिवर्तन कैसे संभव है?
डुहाडा पशु चेतना अते मनुषी चेतना तें की मतलब है? पशु चेतना तें मनुषी चेतना तें की तबदीली किस तरुा संभव है?

[M-75087]

(S-17) 457

14. Explain competence in Professional Ethics.

पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।

पेशेवर नैतिकता ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

15. What are the implication of value based living ?

मूल्य आधारित जीवन वापन के अच्छे परिणाम क्या हैं ?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

16. Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

मुख्य पहलुओं के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या हैं ?

ਆਤਮ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ?

17. Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

ਮੁੱਢਲੀ ਮਾਨਵੀਅਤ ਆਕਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਮੁੱਢਲੀ ਮਾਨਵੀਅਤ ਆਕਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें ?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਆਕਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਆਕਾਂਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसा है? पूर्व-मान्यता, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

18. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

एक उपयुक्त आरेख की मदद से आत्म-अन्वेषण की प्रक्रिया को समझाइये।

ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

OR

What are the problems we are facing today because of operating on the basis of pre-conditioned desires?

पूर्व-मानता इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज क्या क्या समस्याओं का सामना कर रहे हैं ?

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ?

19. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the five dimensions of Human Endeavour in society ?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं ?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ ?

20. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models? How do they map with the comprehensive human goal?

प्रौद्योगिकी, उत्पादन प्रणाली और प्रबन्धन मॉडल के मूल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं? कैसे वे व्यापक मानव लक्ष्य के साथ मेल खाते हैं ?

ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ ? ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖ ਲਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ?

OR

Explain Self-Organization and Health.

आत्म संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 20

B.Arch. / B.Sc. (FT) (2012 & Onwards) / B.Com. (2013 to 2017 Batch) /
B.Sc. (IT) (2015 to 2018) / B.SIM / BMCI / BRDM (2014 & Onwards) / BBA
/ B.Sc. (MLS) (2014 to 2017) / BCA (2014 to 2018) / B.Sc. (Catering and
Culinary Arts) (2015 & Onwards) / B.Sc. (HMCT) (2014 to 2017 Batch) /
MBA/MBA (IB) / (2016 to 2017)/B.Tech (2012 to 2017)

(Sem.-1, 2)

**HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS /
FOUNDATION COURSE IN HUMAN VALUES AND
PROFESSIONAL ETHICS**

Subject Code : HVPE-101

M.Code : 10049

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

Fill in the Blanks/True/False :

1. is a feeling of having more than required physical facilities.
..... आवश्यकता से अधिक भौतिक सुविधाएँ होने की भावना है।
..... लेज़ वलें ज़िआदा भौतिक सुवुलतों होंटा दी ब्रावना है।
2. To be in a state of liking is
पसंद के हिस्सा से एक अवस्था में होना है।
पसंद ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਹੈ।
3. Physical facilities are necessary but for humans.
भौतिक सुविधाएँ मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।
भौतिक सुवुलतों मनुष्य लਈ ज़रूरी हन, लेकिन हन।
4. is right evaluation.
..... सही मूल्यांकन है।
..... ठीक लेखा ज़िआदा है।

[M-10049]

(S-17) 446

5. Animal order in nature contains and
प्रकृति में पशु आदेश में और होता है।
बुदरत विंच पशु आदेश विंच अउ हुंदा है।
6. Existence is nature submerged in space.
अस्तित्व अंतरिक्ष में डूबी हुई प्रकृति।
अस्तित्वत खलअ विंच समाएी होंटी बुदरत है।
7. There is no self-regulation in Nature.
प्रकृति में कोई आत्म-नियमन नहीं है।
बुदरत विंच कोई आत्म-नियमन नहों है।
8. Developing ethical competence in individual ensures professional ethics.
व्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है।
विअकती विंच नैतिक समर्थता दा विकास पेशेवर नैतिकता पंकी करदा है।
9. Holistic technologies should be eco-friendly and people-friendly.
समग्र प्रौद्योगिकियों पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।
समबांगी तकनीकों परिआवरणत अउ अनुकूल अउ लोंकों अउ अनुकूल होंटीआं चाहीदीआं हन।
10. The value "care" is related with body.
मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।
मूल्य धिआन सरीर अउ नाल संबंधित है।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

11. Explain harmony in family.
परिवार में तालमेल के बारे में बताएँ।
परिवार विंच तालमेल अउ घारे विंच दोंने।
12. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?
आपका SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS के लिए परिवर्तन कैसे संभव है?
डुगाडा SVDD, SSDD अउ SSSS तों की मतलब है? SSDD तों SSSS तोंक दी उघदीली किस तरुा संबध है?

[M-10049]

(S-17) 446

13. What do you mean by Animal Consciousness and Human Consciousness? How is the transformation possible from Animal Consciousness to human Consciousness?

ਆਪਕਾ ਧਰੂ ਚੇਤਨਾ ਆਰ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਕਯਾ ਸਮਝਕ ਹੈ? ਧਰੂ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਚਿਤਰਨ ਕੇਸੇ ਸੰਘਕ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡਾ ਧਰੂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਧਰੂ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

14. Explain competence in Professional-Ethics.

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਕੇ ਖਸਮਾ ਸਮਝਾਓ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

15. What are the implications of value based living ?

ਮੁਲਯ ਆਧਾਰਿਤ ਭੀਯਨ ਯਾਚਨ ਕੇ ਅਠਲੇ ਪਰਿਯਾਸ ਕਯਾ ਹੈ?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਚੋਜੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

16. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models ? How do they map with the comprehensive human goal?

ਪੀਠੀਠੀਕੀ, ਤਕਨੀਕਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹਿਣ ਕੇ ਸੁਲਯਾਂਕਨ ਕੇ ਲਿਯ ਯਯਾਕ ਸਯਯ ਸਾਧਦੰਡ ਕਯਾ ਹੈ? ਕੇਸੇ ਕੇ ਯਯਾਕ ਮਾਨਵ ਲਯਯ ਕੇ ਸਾਧ ਮੇਲ ਯਯੀ ਹੈ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ? ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖ ਲਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ?

OR

Explain self-organisation and health.

ਆਸ ਸੰਗਠਨ ਆਰ ਸੁਯਯਯ ਕੇ ਕਾਮ ਮੇਂ ਕਯਾਓ।

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

17. Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations ?

ਕੁਨਿਯਾਦੀ ਮਾਨਵੀਯ ਆਕਾਂਸ਼ਾਯ ਕਯਾ ਹੈ? ਕੁਨਿਯਾਦੀ ਮਾਨਵੀਯ ਆਕਾਂਸ਼ਾਯੋਂ ਕੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯ ਆਵਯਯਕਤਾਯੋਂ ਕਾ ਕਯਾਨ ਕਰੋ?

ਕੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਕੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

ਮਨੁੱਖ ਯਕੰ ਆਰ ਸਹਿ ਚਾ ਸਹ ਆਯਯ ਕੇਸੇ ਹੈ? ਕੁਨੇ ਸਾਯਕਾ, ਸੰਕੇਤਨਾ ਆਰ ਸਾਕੁਨਿਕ ਯਕੀਕੁਨਿ ਸਯਯਾਓ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਕੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

18. Explain the process of self-exploration with the help of suitable diagram.

ਯਕ ਤਾਕੁਨ ਆਯਯ ਕੀ ਸਟਦ ਸੇ ਆਯ-ਅਯੇਯਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਸਯਯਾਓ।

ਇੱਕ ਖੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਯਯੇਨ ਦੀ ਪੁਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

OR

What are the problems we are facing today because of operating on the basis of pre conditioned desires?

ਕੁਨੇ ਮਾਨਵ ਫੁਕੁਯਾਯੋਂ ਕੇ ਆਯਾ ਪਰ ਪਰਿਚਾਲਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਫੁਮ ਆਯ ਕਯਾ ਕਯਾ ਸਯਯਾਯੋਂ ਕਾ ਸਯਯਾ ਕਯਾ ਰਯੇ ਹੈ?

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਵਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

19. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution

ਸੀਕੁਨ ਸਯਯ ਮੇਂ ਪੇਸ਼ੇ ਕੇ ਸੁਲਯ ਅਨੈਠਿਕ ਟਰੀਕੇ ਕਯਾ ਹੈ? ਸੁਲ ਕਾਰਨ ਆਰ ਸੰਘਕ ਸਯਯਾਯੋਂ ਕਾ ਕਿਯਲੇਯਨ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the five dimensions of Human Endeavour in society?

ਸਯਾਤ ਮੇਂ ਮਾਨਵ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕੇ ਪਾਂਚ ਆਯਾਸ ਕਯਾ ਹੈ?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਚ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

20. Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਸੁਲਯ ਪਠੁਯਾਯੋਂ ਕੇ ਆਯਾ ਪਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯ ਮੇਂ ਚਾਰ ਆਯੇਸ਼ੋਂ ਕੀ ਕੁਲਨ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਯੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

ਯਕੰ-ਅਯੇਯਾਨ ਕੇ ਅਰਥ ਆਰ ਤਰੇਯ ਕਯਾ ਹੈ?

ਆਤਮ ਅਯਯੇਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No. []

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.Voc. (Child Caregiver) / B.A.(JAMC) / BBA / BBA (Business Economics) / BBA (Event Management) / BBA (Rural Development) / BBA (SIM) / B.Com (Hons) / BCA / BHMCT / B.Sc. Hons. (Microbiology / Nutrition and Dietetics / Artificial Intelligence & Machine Learning / Bio Technology / Environment Science / Fashion Design / Graphics & Web Designing / Information Technology / Medical Lab Sciences / Operation Theatre Technology / Radiotherapy Technology / Bachelor of Tourism and Travel Management) (Sem.-1)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M.Code : 93322

Date of Examination : 21-01-23

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A is compulsory.
2. SECTION-B contains FIVE questions. Each question carry FOUR marks. Attempt ALL.
3. SECTION-C contains FIVE questions with internal choice. Each question carry SIX marks. Attempt ALL.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

1. Fill in the Blanks/True/False :

- a. Physical facilities are necessary but for humans.
भौतिक सुविधाएँ मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।
भौतिक सुविधाएँ मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।
- b. Animal order in nature contains and
प्रकृति में पशु आदेश में और होता है।
प्रकृति में पशु आदेश में और होता है।
बुद्धि के बिना पशु आदेश के बिना अर्थात् होता है।
- c. Self-exploration is the process for Education.
आत्म-अध्ययन शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
आत्म-अध्ययन शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
मन-अभ्यास शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
- d. To be in a state of liking is
पसंद के विचार से एक अवस्था में होना है।
पसंद के विचार से एक अवस्था में होना है।
पसंद के विचार से एक अवस्था में होना है।

[M- 93322]

(S-17) 2714

- e. Right understanding + = Mutual prosperity.
सही समझ + = आस्त्विक समृद्धि।
सही समझ + = आस्त्विक समृद्धि।
ठीक समझ + = आस्त्विक समृद्धि।
- f. Existence is nature submerged in space.
अस्तित्व अंतरिक्ष में डूबी हुई प्रकृति है।
अस्तित्व अंतरिक्ष में डूबी हुई प्रकृति है।
अस्तित्व अंतरिक्ष में डूबी हुई प्रकृति है।
- g. There is no self-regulation in Nature.
प्रकृति में कोई आत्म-नियंत्रण नहीं है।
प्रकृति में कोई आत्म-नियंत्रण नहीं है।
प्रकृति में कोई आत्म-नियंत्रण नहीं है।
- h. Developing ethical competence in individual ensures professional ethics.
व्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है।
व्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है।
व्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है।
- i. Holistic technologies should be eco-friendly and people-friendly.
समग्र प्रौद्योगिकियों को पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।
समग्र प्रौद्योगिकियों को पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।
समग्र प्रौद्योगिकियों को पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।
- j. The value "care" is related with body.
मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।
मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।
मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. What are the basic guidelines of value education?
मूल्य शिक्षा की सुनिश्चिताई दिशा-निर्देश क्या हैं?
मूल्य शिक्षा की सुनिश्चिताई दिशा-निर्देश क्या हैं?
मूल्य शिक्षा की सुनिश्चिताई दिशा-निर्देश क्या हैं?
3. Explain harmony in family.
परिवार में हार्मनी के बारे में बताएं।
परिवार में हार्मनी के बारे में बताएं।
परिवार में हार्मनी के बारे में बताएं।
4. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?
इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?
इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?
इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?
5. Explain competence in Professional-Ethics.
पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।
पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।
पेशेवर नैतिकता में क्षमता समझाओ।

[M- 93322]

(S-17) 2714

6. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

प्रकृति में आत्म-नियमन और पुनरावृत्ति कैसे है?

बुद्धिमान विचार आत्म-नियमन और पुनरावृत्ति कैसे है?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. Compare the four orders in nature on the basis of their salient aspects.

सुख, शक्ति, आशा और प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

मुख्य पहलुओं पर आधारित चार आदेशों के बीच चार आदेशों की तुलना करें।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण का अर्थ और उद्देश्य क्या है?

आत्म-अन्वेषण के मूल्यों और उद्देश्यों की तुलना करें।

8. Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

बुनियादी मानवीय आकांक्षाएं क्या हैं? बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें।

बुनियादी मानवीय आकांक्षाएं क्या हैं? बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें।

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-मात्रा, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

मनुष्य स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-मात्रा, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

9. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

एक उपयुक्त आरेख की मदद से आत्म-अन्वेषण की प्रक्रिया को समझाएँ।

दिੱਖ ਚੁੱਕੇ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

OR

What are the problems we are facing today because of operating on the basis of pre-conditioned desires?

पूर्व-मात्रा इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज क्या-क्या समस्याओं का सामना कर रहे हैं।

पुर्व-मात्रा इच्छाओं के आधार पर चालते हुए चलाए गए अंश अंश विहंगी-विहंगी-समस्याओं का सामना कर रहे हैं।

[M- 93322]

(S-17) 2714

10. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

वैश्विक समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

मੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਪਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the five dimensions of Human Endeavour in society?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

11. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models? How do they map with the comprehensive human goal?

प्रौद्योगिकी, उत्पादन प्रणाली और प्रबंधन मॉडल के मूल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं? कैसे वे व्यापक मानव लक्ष्य के साथ मेल खाती हैं?

ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ? ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖ ਲਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ?

OR

Explain self-organisation and health.

आत्म-संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

ਆਤਮ-ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

[M- 93322]

(S-17) 2714

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.Voc. (Child Caregiver) / B.A.(JAMC) / BBA / BBA (Business Economics) / BBA (Event Management) / BBA (Rural Development) / BBA (SIM) / B.Com (Hons) / BCA / BHMCT / B.Sc. Hons. (Microbiology / Nutrition and Dietetics / Artificial Intelligence & Machine Learning / Bio Technology / Environment Science / Fashion Design / Graphics & Web Designing / Information Technology / Medical Lab Sciences / Operation Theatre Technology / Radiotherapy Technology / Bachelor of Tourism and Travel Management) (Sem.-1)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M.Code : 93322

Date of Examination : 21-01-23

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A is compulsory.
2. SECTION-B contains FIVE questions. Each question carry FOUR marks. Attempt ALL.
3. SECTION-C contains FIVE questions with internal choice. Each question carry SIX marks. Attempt ALL.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

1. Fill in the Blanks/True/False :

- a. Physical facilities are necessary but for humans.
ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਿਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਹਨ।
ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਹਨ।
- b. Animal order in nature contains and
ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਪਸ਼ੂ ਆਦਿਸ਼ ਮੇਂ ਔਰ ਹੋਗਾ ਹੈ।
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਆਦਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- c. Self-exploration is the process for Education.
ਆਲਮ-ਅਖ਼ਯਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਏ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ।
ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ।
- d. To be in a state of liking is
ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਸੇ ਏਕ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਹੋਨਾ ਹੈ।
ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਹੈ।

[M- 93322]

(S-17) 2714

- e. Right understanding + = Mutual prosperity.
ਸਹੀ ਸਮਝ + = ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਮਿਤੀ।
ਠੀਕ ਸਮਝ + = ਆਪਸੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ।
- f. Existence is nature submerged in space.
ਅਸਤੀਤਵ ਪਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਕੁਦਰਤ ਹੈ।
ਅਸਤੀਤਵ ਪਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਕੁਦਰਤ ਹੈ।
- g. There is no self-regulation in Nature.
ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਕੋਈ ਆਲ-ਨਿਯਮਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਲਮ-ਨਿਯਮਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- h. Developing ethical competence in individual ensures professional ethics.
ਯਕਿਨ ਮੇਂ ਐਠਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਕਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਠਿਕਤਾ ਸੁਨਿਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਐਠਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਠਿਕਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- i. Holistic technologies should be eco-friendly and people-friendly.
ਸਮਗ੍ਰ ਪ੍ਰੀਠੀਠਿਕਿਓਂ ਚਕਾਵਯ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਦ।
ਸਰਬੱਠੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
- j. The value "care" is related with body.
ਮੂਲਯ "ਆਨ" ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।
ਮੁੱਲ ਧਿਆਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. What are the basic guidelines of value education?
ਮੂਲਯ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਆ ਹਨ?
ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?
3. Explain harmony in family.
ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਂ ਹਾਰਮੋਨੀ ਦੇ ਖਰੇ ਮੇਂ ਕਹਾਓ।
ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਖਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
4. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?
ਇਰਾਦਾ ਔਰ ਖੁਸ਼ੀ ਕੇ ਖੋਚ ਕਿਆ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕੋਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਨੇ ਏਂ?
ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?
5. Explain competence in Professional-Ethics.
ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਠਿਕਤਾ ਮੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਸਮਝਾਓ।
ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਠਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

[M- 93322]

(S-17) 2714

6. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

प्रकृति में आत्म-नियमन और पुनरावृत्ति कैसे हैं?

खुदराई के आत्म-नियमन और पुनरावृत्ति कैसे हैं?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. Compare the four orders in nature on the basis of their salient aspects.

सुख, दुःख, आनंद और शोक के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

सुख, दुःख, आनंद और शोक के आधार पर प्रकृति में चार आदेशों की तुलना करें।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या हैं?

आत्म-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या हैं?

8. Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

बुनियादी मानवीय आकांक्षाएं क्या हैं? बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें?

बुनियादी मानवीय आकांक्षाएं क्या हैं? बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें?

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-शारीरिक, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

मनुष्य स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-शारीरिक, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

9. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

एक उपयुक्त आरेख की मदद से आत्म-अन्वेषण की प्रक्रिया को समझाएं।

एक उपयुक्त आरेख की मदद से आत्म-अन्वेषण की प्रक्रिया को समझाएं।

OR

What are the problems we are facing today because of operating on the basis of pre-conditioned desires?

पूर्व-शारीरिक इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज क्या-क्या समस्याओं का सामना कर रहे हैं?

पूर्व-शारीरिक इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज क्या-क्या समस्याओं का सामना कर रहे हैं?

10. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

वर्तमान पेशे के मुख्य अनैतिक प्रथाओं का मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

वर्तमान पेशे के मुख्य अनैतिक प्रथाओं का मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

OR

What are the five dimensions of Human Endeavour in society?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

11. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models? How do they map with the comprehensive human goal?

प्रौद्योगिकी, उत्पादन प्रणाली और प्रबंधन मॉडल के मूल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं? कैसे वे व्यापक मानव लक्ष्य के साथ मेल खाते हैं?

प्रौद्योगिकी, उत्पादन प्रणाली और प्रबंधन मॉडल के मूल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं? कैसे वे व्यापक मानव लक्ष्य के साथ मेल खाते हैं?

OR

Explain self-organisation and health.

आत्म-संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

आत्म-संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

5. Explain Competence in Professional-Ethics.

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਸੌਂ ਖ਼ਾਸਤਾ ਸਪਸ਼ਟਾਓ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

6. What are the implications of value based living?

ਮੂਲਕ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਯਾਚਨ ਕੇ ਅਠੇ ਪਰਿਯਾਯ ਠਕਾ ਹੈ?

ਥਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

SECTION-C

(5 x 6 = 30)

7. a) Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਮੁੱਖ ਪਹਲੂਆਂ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੌਂ ਚਾਰ ਅਦੋਸ਼ਾਂ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

- b) What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

ਦਰਖ-ਅਠੇਪਾਯ ਕੇ ਅਰਥ ਔਰ ਤਰੇਖ ਠਕਾ ਹੈ?

ਆਤਮ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

8. a) Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਨਕੀਯ ਆਕਾਂਸ਼ਾਏ ਠਕਾ ਹੈ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਨਕੀਯ ਆਕਾਂਸ਼ਾਏ ਕੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਆਕਸ਼ਯਕਤਾਏਂ ਕਾ ਯਯਾਨ ਕਰੋ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

OR

- b) How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-Conditioning, Sensation and Natural Acceptance.

ਭੁੱਸਾਨ ਦਰਖ ਔਰ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸਫ-ਅਠਿਵ ਕੈਸੇ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਧਾਨਕ, ਸੰਬੇਦਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ-ਦਰਖੀਕ੍ਰਿਤਿ ਸਪਸ਼ਟਾਓ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਬੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. a) Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

ਏਕ ਤਦਕ੍ਰਿਯ ਆਰੇਖ ਕੀ ਸਦਰ ਸੇ ਆਠ-ਅਠੇਪਾਯ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਸਪਸ਼ਟਾਏ।

ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਹਿਕ੍ਰੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

OR

- b) What are the problems we are facing today because of operating on the basis of preconditioned desires?

ਪੂਰਵ-ਧਾਨਕਾ ਭੁੱਛਾਏਂ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪਰਿਚਾਲਨ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭਯ ਆਰ ਠਕਾ-ਠਕਾ ਸਪਸ਼ਟਾਏ ਕਾ ਸਾਧਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ?

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

10. a) What are the Salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਧੀਕ੍ਰਿਯਾ ਸਯ ਮੌਂ ਪੇਸ਼ੇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਠਰੀਕੇ ਠਕਾ ਹੈ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਔਰ ਸੰਧਯ ਸਯਾਧਾਨ ਕਾ ਕਿਕਲੇਪਾਯ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

- b) What are the five dimensions of Human Endeavour in society?

ਸਯਾਕ ਮੌਂ ਮਾਨਕ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕੇ ਪੰਚ ਆਧਾਸ ਠਕਾ ਹੈ?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

11. a) What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models? How do they map with the comprehensive human goal?

ਪ੍ਰਾਥੋਸਿਕੀ, ਤਲਾਦਨ ਪ੍ਰਯਾਲੀ ਔਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੌਂਡਲ ਕੇ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੇ ਲਿਏ ਘਾਯਕ ਸਯਯ ਯਾਪਦੰਭ ਠਕਾ ਹੈ? ਕੈਸੇ ਖੇ ਘਾਯਕ ਮਾਨਕ ਲਠਯ ਕੇ ਸਾਯ ਮੇਲ ਠਕਾਗੀ ਹੈ?

ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪਤਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਭ ਕੀ ਹਨ। ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖ ਲਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ?

OR

- b) Explain self-organisation and health.

ਆਠਯ ਸੰਗਠਨ ਔਰ ਸੁਯਾਸਠਯ ਕੇ ਧਾਰ ਮੌਂ ਠਕਾਏ।

ਆਤਮ-ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਧਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

Roll No.

Total No. of Pages: 05

Total No. of Questions: 11

B.Sc.(MLS) / B.COM / B.Sc.(HMCT) / B.Tech. / BCA (2011 Onwards)
B.Arch. / MBA / MBA(IB) / B.Sc. FT / BBA (2012 Onwards)
Bachelor in Service Industry Management (SIM) / BMCI / BRDM (2014 Onwards)
B.Sc. Business Economics (BBE) / B.Sc.(IT) / B.Sc. (In Catering and Culinary arts)
(2015 Onwards) (Sem. – 1)

HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS

M Code: 10049

Subject Code: HVPE-101

Paper ID: [A1105]

Time: 3 Hrs.

Max. Marks: 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES:

- This question paper contains three sections. SECTION-A contains objective type questions, SECTION-B contains short answer type questions SECTION-C contains descriptive answer type questions.
- Attempt ALL questions.

SECTION A भाग अ खण्ड अ (10 x 1 = 10)

I. A Fill in the blanks रिक्त स्थान भरें। खाली स्थान भरें।

- Values of a human being in relation to material things are utility value and value.
भौतिक वस्तु के संबंध में मानव के मूल्य उपयोगता मूल्य और मूल्य हैं।
उत्तर वस्तु के संबंध में मानव के मूल्य उपयोगता मूल्य और मूल्य हैं।
- The innateness of Plant (Fracic) order includes existence as well as
प्राण-अवस्था का धर्म, अस्तित्व और होते हैं।
प्राण-अवस्था की बुनियादी अवस्था 'प्राण' है और है।
- Verification of propositions takes place at the level of natural
सत्यता के आधार पर प्रस्तावों की जाँच होती है।
प्रस्तावों की जाँच-पड़ताल के आधार पर होती है।

d) Holistic management is human-friendly as well as

समग्र प्रबंधन मानव-सहज होने के साथ-साथ भी है।

समग्रणी विद्यमान मानव-सहज होने के साथ-साथ भी है।

e) The purpose of using any physical facility is either for the or protection or right utilization of the body.

किसी सुविधा को उपयोग करने का प्रयोजन या तो शरीर का या संरक्षण या शरीर का सही उपयोग है।

किसी सुविधा की बरतों का उद्देश्य या तो शरीर का या संरक्षण या शरीर का सही उपयोग है।

I. B Write True/False सही/गलत करें। सही गलत करें।

a) Working only for Physical Facility is living in Human Consciousness.

भौतिक सुविधाओं के लिए काम करना मानव चेतना में जीना है।

सुविधाएँ सही ढंग से बनाना मानव-सहज होना चाहिए।

b) Whatever is presented as an input in value education needs to be naturally acceptable.

मूल्य शिक्षा में जो भी प्रस्ताव दिया जाता है, उसका सहज स्वीकार होना आवश्यक है।

किसी भी प्रस्ताव को बिना सही समझ के मान्यता देना मानव-सहज होना चाहिए।

c) Universal human order is not possible without right understanding in human beings.

मानवों में सही समझ के बिना सार्वभौमिक मानवीय व्यवस्था की स्थापना संभव नहीं है।

मानव विचार सही ढंग में बिना सार्वभौमिक मानवीय व्यवस्था की स्थापना संभव नहीं है।

d) The units are in co-existence being in space.

व्यापक में, इकाइयों, सह-अस्तित्व पूर्वक हैं।

सुलभ (सपेस) विचार विभागीय सदि-असिद्धि के रूप में हैं।

e) Definitiveness of human conduct is possible only through right understanding.

सही समझ से ही मानवीय आचरण में निश्चितता आने की सम्भावना है।

निश्चित मानवीय आचरण केवल सही समझ से ही संभव है।

SECTION B भाग बी ड़ाग अ (5 x 4 =20)

2. What is the difference between intention and competence in relationship?

संबंध में मूल चाहना और जीने की योग्यता में क्या अंतर है।

संघर्षा विच नीअउ अडे षेगडा विच की अंतर है।

3. Describe the comprehensive human goal in the society give a critical review of how we are missing out this goal in society today.

समाज में समग्र मानव लक्ष्य को समझाइये। आज समाज में इस लक्ष्य को प्राप्त करने में हम असफल क्यों हो रहे हैं। इसकी बारीकी से समीक्षा कीजिए।

मानवी उपदेस्य की पुठडी दे पुसंग विच समन की असैकी सविडी द म्हाबकत बडे।

4. Write about activities of the Self?

मै (स्वय) की क्रियाओं को लिखें।

सडे (मै) विंच षॅल ठगीआ विरिआवा नुं लिखे।

5. Briefly explain the vision for Universal Human Order.

सावनीस मानवीय ब्यवस्था की दृष्टि के बारे में संक्षेप में लिखें।

विमवविआपी मानवी विवसवा की दिसुटी डे चानटा पपु।

6. What are the basic guidelines for any input to qualify for value education? Explain them.

मूल्य शिक्षा के लिए बुनियादी शिक्षा निर्देश क्या है? संक्षेप में लिखें।

बदर-बिभडा की सिंधिआ लडी बुनिआदी दिस-निठरेस बी हन। संघेप विच लिखे।

SECTION C भाग सी ड़ाग द (5 x 6 = 30)

7. Attempt any one part:

- a) Explain the process of Self-exploration giving an example from your life.

अपनी जिंदगी का उदाहरण लेते हुए स्व-अध्ययन की प्रक्रिया को समझाइये।

आपडे नीबन विच उदरगत दिडे उडे सडे-अधिअन की पुविठिआ बडे डॅमे।

- b) What is the expanse of human living? Why is it necessary to understand the harmony at all the levels? Critically evaluate the current state of human living at the level of the Self.

मानव के जीना का फंलाव कितना है? सभी स्तरों पर संगीतमयता को समझना क्यों जरूरी है? 'मै' के स्तर पर मानव की अभी की स्थिति का सटीकता से मूल्यांकन करें।

मानवी नीबन दे बॅलपु बिंन हः सडे पंपरं डे विवसवा नुं सभर लडी दिग विरि बरुगी हः आपडे सडे (मै) दे आपरं डे मानवी नीबन की बरडमान सविडी द आलेठनाअर मुलबकत बडे।

8. Attempt any one part:

- a) Explain precisely the activities of the Self, taking an example of each activity.

'मै' की हर क्रिया को उदाहरण सहित विस्तार में लिखें।

मै की हरेक विरिआवा नुं उदरगत सगिड विमवव रूप विच डॅमे।

- b) Explain the meaning of *Sanyam* and *Swasthya*. Which is more basic between the two? Elaborate briefly on the programs of *Sanyam*.

संयम और स्वास्थ्य का क्या अर्थ है? दोनों में से मौलिक क्या है? संयम के कार्यक्रम के बारे में विस्तार से लिखें।

संयम अडे सिगड बडे डॅमे। दिगन डेवा विच मुल की हः संयम दे पुगठाम की विमवव नाल विआधिआ बडे।

9. Attempt any one part:

- a) Explain the process of Self-exploration with the help of a diagram. How do you make out that the exploration has been accomplished?

स्व-अध्ययन की प्रक्रिया को चित्र की मदद से स्पष्ट करें। हम कैसे कह सकते हैं कि अध्ययन की प्रक्रिया चल रही है?

सडे-अधिअन की पुविठिआ नुं चिंठन की मदद नाल सपडत बडे। अभी विडे नडत सवडे हः वि अधिअन की पुविठिआ षॅल ठगी हः।

- b) What are the four orders in nature? How are they inter-dependent and mutually fulfilling for each other? Explain.

प्रकृति में चार अवस्थाएं कौन-कौन सी हैं? ये किस प्रकार एक दूसरे के ऊपर निर्भर और परस्परता में पूरक हैं? बताएं।

पुविठडी विंच चार अवस्थावा विठडीआ-2 हन अडे दिग विडे दिग दसरे उधर निठरड अडे परसपठ पुठरड विच हन। संघेप विच लिखे।

May 2018

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 11

B.Sc. (BT / FD / MLS) / BBA / BBA(Business Economics / RD / SIM)
B.A.(JAMC) / BHMCT / BTMM / B.com.(Hons) M.com.(2018 Batch)
(Sem-1, 2)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION AND TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M. Code : 75087

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

Note :

1. This question paper contains three sections. SECTION-A contains objective type questions, SECTION-B contains short answer type questions and SECTION-C contains descriptive answer type questions.
2. Attempt ALL questions.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

I. Fill in the Blanks/True/False :

- (i) is the foundational value in relationships.
..... रिश्तों में मूलभूत मूल्य है।
..... रिश्तियों में मूलभूत मूल्य है।
- (ii) Justice is Harmony in.....
न्याय में संधारण है।
न्याय में संधारण है।
- (iii) We should not operate only on the basis of pre.....
हमें केवल पूर्व के आधार पर कार्य नहीं करना चाहिए।
साधु सिद्ध पूर्व के आधार पर 'डे' काम नहीं करना चाहिए।
- (iv) Physical facilities are necessary but..... for humans.
भौतिक सुविधाओं मनुष्य के लिए आवश्यक है, लेकिन हैं।
भौतिक सुविधाओं मनुष्य के लिए आवश्यक है, लेकिन हैं।
- (v) Existence is.....submerged in space.
अस्तित्व का मतलब है अंतरिक्ष में समाई हुई।
अस्तित्व का मतलब है अंतरिक्ष में समाई हुई।

(vi) Holistic technologies are eco-friendly and people-friendly.

संपूर्ण तकनीक पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल हैं।

सर्वोपयोगी तकनीकें पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल हैं।

(vii) There is no self-regulation in nature.

प्रकृति में कोई आत्म नियंत्रण नहीं है।

प्रकृति में कोई भी आत्म नियंत्रण नहीं है।

(viii) Value Education should be rational.

मूल्य शिक्षा तर्कसंगत होनी चाहिए।

मूल्य शिक्षा तर्कसंगत होनी चाहिए।

(ix) Giving all the priorities to Physical Facilities is living with Animal Consciousness.

भौतिक सुविधाओं को सभी प्राथमिकताएं देना पशु चेतना के साथ रहना है।

सभी प्राथमिकताएं देना पशु चेतना के साथ रहना है।

(x) The value "care" is related with body.

मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।

मूल्य "ध्यान" शरीर के साथ संबंधित है।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. What are the basis guidelines of Value Education?

मूल्य शिक्षा की बुनियादी दिशानिर्देश क्या हैं?

मूल्य शिक्षा की बुनियादी दिशानिर्देश क्या हैं?

3. Explain Natural Acceptance.

सहज स्वीकृति समझाओ।

सहज स्वीकृति समझाओ।

4. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?

अपना SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS के लिए परिवर्तन कैसे संभव है?

अपना SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS तक की रफ्तार किसे रफ्तार संभव है?

5. What do you mean by Animal Consciousness and Human Consciousness? How is the transformation possible from Animal Consciousness to human Consciousness? ਆਪਕਾ ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਆਰ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਕਯਾ ਸਰਲਕ ਹੈ? ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਸੇ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੈਸੇ ਸੰਘਭਵ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡਾ ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਪਸ਼ੂ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

6. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

ਏਕ ਟਰਪਯੁਕਤ ਆਰੰਭ ਕੀ ਸਦਰ ਸੇ ਆਲ-ਅਨੋਬਥਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਸਮਝਾਓ।

ਇਕ ਢੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. a) What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity? What are the problems faced due to these wrong notions about happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਆਰ ਸਮ੍ਰਿਠਿ ਕਯਾ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਆਰ ਸਮ੍ਰਿਠਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਚਾਰੇ ਮੇਂ ਗਲਤ ਖਾਰਯਾ ਕਯਾ ਹੈ? ਸੁਖ ਆਰ ਸਮ੍ਰਿਠਿ ਕੇ ਚਾਰੇ ਮੇਂ ਗਲਤ ਖਾਰਯਾਓਂ ਕੇ ਕਾਰਯਾ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਸਮਸਯਾਓਂ ਕਯਾ ਹੈ?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

OR

- b) What is the need of Value-Education?

ਮੂਲਯ ਵਿਸ਼ਯਾ ਕੀ ਕਯਾ ਚਕੁਰ ਹੈ?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. a) Human-being is co-existence of Self and body, explain.

ਭੁੰਜਾਨ ਸਵਯੰ ਆਰ ਸ਼ਾਰੀਰ ਕਾ ਸਹ-ਅਸਿੱਠਕ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਿੱਠਕ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ।

OR

- b) Explain Pre-Conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

ਪੂਰਵ-ਸਾਯਗ, ਸੰਬੋਦਨਾ ਆਰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਠਿਕ-ਸਵੀਕ੍ਰਿਠਿ ਸਮਝਾਓ।

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਬੋਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. a) Explain self-organisation and health.

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਆਰ ਸਵਾਸਥਯ ਕੇ ਚਾਰੇ ਮੇਂ ਕਰਾਓ।

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

OR

- b) What are the programmes to ensure Health?

ਸਵਾਸਥਯ ਕੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਯਾ ਕਯਾ ਕਾਰਯਕ੍ਰਮ ਹੈ?

ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ?

10. a) What are the Salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਜੀਵਨ ਸਮਯ ਮੇਂ ਪੇਸ਼ੇ ਕੇ ਮੁਢਲੇ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕਯਾ ਹੈ? ਮੂਲ ਕਾਰਯ ਆਰ ਸੰਘਭ ਸਯਾਧਾਨ ਕਾ ਖਿਕਲੇਬਯਾ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਘਭ ਸਯਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਕਲੇਬਯਾ ਕਰੋ।

OR

- b) What are the implications of value based living at various level?

ਮੂਲਯ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਯਾਧਨ ਕੇ ਵਿਠਿਨ ਸਰਤੋਂ ਪਰ ਅਠਲੇ ਪਰਿਯਾਸ ਕਯਾ ਹੈ?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

11. a) What do you understand by competence in professional ethics? Elaborate.

ਆਪ ਆਧਿਕਾਰਿਠਿਕ ਨੈਠਿਕਤਾ ਮੇਂ ਦਕਸ਼ਤਾ ਸੇ ਕਯਾ ਸਮਝਰੇ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।

ਤੁਸੀਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਠਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸੰਮਝਦੇ ਹੋ? ਸਮਝਾਓ।

OR

- b) Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਮੁਢਲੇ ਪਰਲੁਠੀਠੀ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਠਿ ਮੇਂ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕੀ ਚੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

5. Explain competence in Professional-Ethics.
 ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਥਿਕਸ ਵਿੱਚ ਕੌਸ਼ਲਤਾ ਸਮਝਾਓ।
 ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।
6. How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?
 ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ-ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰਚੱਕਰਿਤ ਕੀਸੇ ਹੈ?
 ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਮ-ਨਿਯਮਤਾ ਅਤੇ ਚੱਕਰੀ-ਕ੍ਰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

SECTION-C

(5 x 6 = 30)

7. Describe in brief the salient values in human relationships.
 ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
 ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

OR

What is the need of Value-Education?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?
 ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

ਸਵ-ਅਨੁਵੇਸ਼ਣ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
 ਆਰਮ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

ਮਨੁੱਖੀ ਸਵ-ਅੰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਸੰਬੰਧ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਅੰਗੀਕਰਨ ਸਮਝਾਓ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
 ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What do you mean by reaction and response? Give some examples.

ਆਪ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਯਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕ੍ਰਿਯਾ ਸੇ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇਣ।
 ਰੁਹਾਣਾ ਯੁਕਤ-ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ।

10. What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਕੀ ਹੈ? ਗੁੜੀ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਕੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

OR

What is the expanse of human living? Why it is necessary to understand harmony at all levels? Critically evaluate the current state of living at the level of Self

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਸਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

11. What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?

ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਕਮਰੀ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਕਮਰੀ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ? ਸੁਖ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਥਿ ਦੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਕਮਰੀ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ?

OR

What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਥਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਥਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

Roll No.

Total No. of Questions : 11

Total No. of Pages : 04

B.Com (Hons) / B.Sc.(BT/MLS) / BTM (2018 & Onwards) / B.Sc. (FD) /
B.A.(JAMC) / BBA / BBA (RD) / BHMCT (2018 Onwards) / B.Sc. (IT) /
BCA (2019 Batch) / BBA (SIM) (2018 Batch) / BBA (Event Management) /
B.Sc. Hons. (Nutrition and Dietics) / (Graphic & Web Designing) /
(Radio therapy Technology) / B.Voc. (Child Caregiver) (Sem.-1,2)
HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18

M.Code : 75087

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

(10 × 1 = 10)

1. Fill in the Blanks/True/False :

- a) All the needs of body are quantitative.

शरीर की सभी जरूरतें मात्रात्मक हैं।

शरीर ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਗਿਣਤਾਤਮਕ ਹਨ।

- b) Self organization is harmony in self.

स्व संगठन, स्वयं में सामंजस्य है।

ਸਵੈ ਦਾ ਸੰਗਠਨ, ਸਵੈ ਵਿੱਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਹੈ।

- c) Holistic systems ensure utilization of local resources and expertise.

समग्र प्रणाली के लिए स्थानीय संसाधनों और विशेषज्ञता का उपयोग किया जाता है।

ਸੰਪੂਰਨ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਵਸੀਲੇ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- d) There is interconnectedness among all the orders of nature.

प्रकृति के सभी आदेशों के बीच अंतर संयुक्तता है।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਰਿਬਡਤਾ ਹੈ।

[M-75087]

(S-17) 1755

- c) Natural acceptance does not change with time.

प्राकृतिक स्वीकृति समय के साथ बदलती नहीं है।

ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- f) We should not operate only on the basis of pre

हमें केवल पूर्व के आधार पर कार्य नहीं करना चाहिए।

ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਰਵ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

- g) Physical facilities are necessary but for humans.

भौतिक सुविधाएँ मनुष्य के लिए आवश्यक हैं, लेकिन हैं।

ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਹਨ।

- h) Existence is submerged in sapce.

अस्तित्व का मतलब है अंतरिक्ष में समाई हुई

ਅਸਤੀਤਵ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੋਈ ਹੋਈ

- i) Right understanding + = Mutual prosperity.

सही समझ + = পারস্পরিক সমৃদ্ধি।

ਠੀਕ ਸਮਝ + = ਆਪਸੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ।

- j) Justice is Harmony in

न्याय में सामंजस्य है।

ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਠਾਲਮੇਲ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. What do you mean by Respect? What are the different patterns of differentiation?

आपका सम्मान से क्या मतलब है? भेदभाव के विभिन्न पैटर्न क्या हैं?

ਦੁਹਾਡਾ ਆਦਰ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਫਰਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਟਰਨ ਕੀ ਹਨ?

3. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two?

इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?

ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

4. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?

आपका SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS के लिए परिवर्तन कैसे संभव है?

ਦੁਹਾਡਾ SVDD, SSDD ਅਤੇ SSSS ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? SSDD ਤੋਂ SSSS ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

[M-75087]

(S-17) 1755

5. Explain Self-Organization and Health.

ਆਪਣੇ ਚੰਗੇਗਤਨ ਅਤੇ ਸੁਖਾਸ਼ਯ ਦੇ ਖਾਰੇ ਮੈਂ ਭਗਾਏ।
ਆਰਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

6. What is the need of Value-Education?

ਮੂਲਕ ਵਿੱਖਾ ਕੀ ਖਾਜ਼ਾ ਖਰਕਰ ਹੈ?
ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

SECTION-C

(5 x 6 = 30)

7. Describe in brief the salient values in human relationships.

ਮਾਨਵੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਕਾ ਵਿਖਾਓ।
ਮਾਨਵੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

OR

What is happiness? What is the wrong notion about attaining happiness? What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?
ਜੁਝ ਕਯਾ ਹੈ? ਜੁਝੀ ਕੀ ਗੁਰੂ ਕਰਨੇ ਦੇ ਖਾਰੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਖਾਰਯਾ ਖਯਾ ਹੈ? ਜੁਝ ਅੰਗ ਸਮੁੱਠਿ ਦੇ ਖਾਰੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਖਾਰਯਾਮੈਂ ਦੇ ਖਾਰਯ ਖੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਸਮਝਾਏ ਖਯਾ ਹੈ?
ਮੁਖੀ ਕੀ ਹੈ? ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਖਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਮੁਖਚਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਖਾਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

8. What are the basic guidelines of value education?

ਮੂਲਕ ਵਿੱਖਾ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਿਦੱਯਾ ਖਯਾ ਹੈ?
ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

OR

Explain self-organization and health.

ਆਪਣੇ-ਚੰਗੇਗਤਨ ਅਤੇ ਸੁਖਾਸ਼ਯ ਦੇ ਖਾਰੇ ਮੈਂ ਭਗਾਏ।
ਆਰਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

9. What do you understand by competence in professional ethics? Elaborate.

ਆਪ ਖ਼ਾਸਕਯਾਧਿਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਮੈਂ ਵਖ਼ਤਾ ਸੇ ਖਯਾ ਸਮਝਦੇ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।
ਵੁਸੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਮੱਝਦੇ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

ਖ਼ਰਬ-ਅਖ਼ੋਯਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਗ ਵਖ਼ੋਯ ਖਯਾ ਹੈ?
ਆਰਮ-ਅਧਿਯੋਨ ਦੇ ਮਤਲੋਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?

10. Human being is co-existence of self and body, explain.

ਮੰਸ਼ਾਨ ਖ਼ਰਬ ਅੰਗ ਸਰੀਰ ਕਾ ਸਭ-ਅਠਿਕ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ।
ਇਨਸਾਨ ਮੈਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤੀਤਵ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ।

OR

Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਆਕਾਂਸ਼ਾਏ ਖਯਾ ਹੈ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਆਕਾਂਸ਼ਾਏ ਕੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਦੇ ਲਿਏ ਆਖ਼ਰਕਯਾਮੈਂ ਕਾ ਖ਼ਰਯਨ ਕਰੋ?
ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

11. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

ਖ਼ੀਕੂਯੁ ਸੰਯਕ ਮੈਂ ਖੇਰੋ ਕੇ ਸੁਝ ਅਨੈਠਿਕ ਰਹਿਕੇ ਖਯਾ ਹੈ? ਸੁਝ ਕਾਰਨ ਅੰਗ ਸੰਯਕ ਸਮਾਯਾਨ ਕਾ ਵਿਲੇਯਨ ਕਰੋ।
ਮੋਚੁਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੁਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਯਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the implications of values based living?

ਮੂਲਕ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਖ਼ਾਪਨ ਕੇ ਅਠਕੇ ਖਰਿਯਾਯ ਖਯਾ ਹੈ?
ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਵਿਟ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

There are FIVE questions in this section. Attempt All questions.

7. a) Describe in brief the salient values in human relationships.

ਮਾਨਵੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਰਣ ਕਰੋ।

ਮਾਨਵੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

OR

- b) What is the need of Value-Education?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?

8. a) What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या है?

ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

OR

- b) How is human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-Conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

इमान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-मान्यता, संवेदन और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. a) Compare the four orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

- b) What do you mean by reaction and response? Give some examples.

आपका प्रतिक्रिया और अनुक्रिया से क्या मतलब है कुछ उदाहरण दें।

ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ-ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।

10. a) What is happiness and prosperity? What are the wrong notions about attaining happiness and prosperity?

सुख और संप्रदा क्या है? खुशी और संप्रदा को प्राप्त करने के बारे में गलत धारणा क्या है?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ?

OR

- b) What is the expanse of human living? Why it is necessary to understand harmony at all levels? Critically evaluate the current state of living at the level of Self.

मानव जीवन का फैलाव कितना है? सभी स्तरों पर सामंजस्य समझना क्यों जरूरी है? सटीकता से स्वयं के स्तर पर रहने की वर्तमान स्थिति का मूल्यांकन करें।

ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਫੈਲਾਵ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਸਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਮਝਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

11. a) What are the problems faced due to the wrong notions about happiness and prosperity?

सुख और संप्रदा के बारे में गलत धारणाओं के कारण पैदा आ रही समस्याएं क्या हैं?

ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

OR

- b) What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

पेशेवर सभ्य में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਠਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

6. What is Mutual Fulfilment?

ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਪੂਰਿ ਕਯਾ ਹੈ?

ਆਪਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. (a) Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਸੂਝਾ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕੀ ਟੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

(b) What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

स्वयं-अन्वेषण के अर्थ और उद्देश्य क्या है?

ਆਤਮ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

8. (a) Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਆਕਾਂਸ਼ਾएं क्या हैं? बुनियादी मानवीय आकांक्षाओं को पूरा करने के लिए आवश्यकताओं का वर्णन करें।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

OR

(b) How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-Conditioning, Sensation and Natural Acceptance.

इंसान स्वयं और शरीर का सह-अस्तित्व कैसे है? पूर्व-घायला, संवेदना और प्राकृतिक-स्वीकृति समझाओ।

ਮਨੁੱਖ ਸਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

9. (a) How there is Recyclability and Self-Regulation in Nature?

प्रकृति में आत्म नियम और पुनरावृत्ति कैसे है?

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਨਿਯਮਤਾ ਅਤੇ ਚੱਕਰੀ-ਕ੍ਰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

OR

(b) What are the problems we are facing today because of operating on the basis of preconditioned desires?

पूर्व-मानता इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज का-कल समय में का सामना कर रहे हैं?

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਚਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

10. (a) What are the Salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution

संशुद्ध समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तथेकें क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

(b) What are the five dimensions of Human Endeavour in society?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

11. (a) List down any two changes that you could see in your thought, your behavior and your work after undergoing this course. Briefly explain what made those changes happen?

इस पाठ्यक्रम के दौर से गुजरने के बाद अपने विचार, व्यवहार और काम में किसी भी दो परिवर्तन की सूची दें। संक्षेप में समझाओ कि क्यों परिवर्तन हुआ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿਓ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਿਉਂ ਹੋਈਆਂ?

OR

(b) What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?

आपका SVDD, SSDD और SSSS से क्या मतलब है? SSDD से SSSS के लिए परिवर्तन कैसे संभव है?

ਤੁਹਾਡਾ SVDD, SSDD ਅਤੇ SSSS ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? SSDD ਤੋਂ SSSS ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

NOTE : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student